

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 684/2019
13.05.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Јелене Боровац и Драгане Маринковић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Горан Белић, адвокат у ..., против тужене Републике Србије – Министарство одбране, кога заступа Војни правобанилац, са седиштем у Београду, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду број Гж 908/18 од 10.10.2018. године, у седници већа одржаној 13.05.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда Београду бр. Гж 908/18 од 10.10.2018.године, тако што се одбија жалба тужене и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Првог Основног суда у Београду бр. П 8537/14 од 08.11.2017.године у ставовима првом и другом изреке.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ одлука о трошковима поступка тако што се обавезује тужена да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати износ од 512.320,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде па до коначне исплате, .

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду број П 8537/14 од 08.11.2017. године Првим ставом изреке је обавезана тужена да тужиоцу на име изгубљене зараде за период од 24.01.2009. године до 31.08.2015. године исплати новчане износе са законском затезном каматом од њихове доспелости ближе означене у изреци. Другим ставом изреке обавезана је тужена да тужиоцу на име ренте почев од 01.10.2015. године па убудуће исплаћује износ од 10.695,47 динара најкасније до 20-тог у месецу за текући месец са законском затезном каматом почев од доспелости сваког obroка понаособ па до дана исплате. Трећим ставом изреке обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 165.620,00 динара, са законском затезном каматом од дана када су наступили услови за извршење па до исплате у року од 8 дана. Четвртим ставом изреке је одбијен захтев за камату на трошкове парничног поступка за период од дана пресуђења 08.11.2017. године, па до дана када су наступили услови за извршење.

Одлучујући о жалби тужене Апелациони суд у Београду је пресудом број Гж 908/18 од 10.10.2018. године преиначио пресуду Првог основног суда у Београду у

првом, другом и трећем ставу изреке, тако што је одбио као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени да му на име изгубљене зараде за период од 24.01.2009. године до 31.08.2015. године исплати износе ближе означени у изреци и то са законском затезном каматом од доспелости сваког obroка па до исплате. Одбијен је и тужбени захтев којим је тражио да се тужени обавезе да почев од 01.10.2015. године па убудуће исплаћује тужиоцу износ на име ренте од 10.695,47 динара најкасније до 20-тог у месецу за текући месец, са законском затезном каматом почев од дана доспелости сваког obroка понаособ па до исплате. Обавезан је тужилац да туженој надокнади трошкове поступка у износу од 12.000,00 динара у року од 15 дана.

Против правноснажне пресуде донете од стране другостепеног суда тужилац је изјавио благовремену ревизију због погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 403. став 2. тачка 2. и 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/2011 и 55/2014), који се примењује на основу члана 506. став 2. Закона о парничном поступку (јер је претходна првостепена пресуда била укинута 07.04.2014. године), па је оценио да је ревизија тужиоца дозвољена и да је основана.

Према утврђеном чињеничном стању, правноснажном пресудом Другог општинског суда у Београду је обавезана тужена да тужиоцу на име материјалне штете због изгубљене зараде која представља разлику између плата које би тужилац примао као професионални подофицир Војске Србије и Црне Горе и инвалидске пензије коју сада прима, исплати доспела потраживања за период од 28.05.1996. године до 29.02.2004. године у укупном износу од 185.139,98 динара, са законском затезном каматом почев од 29.02.2004. године до исплате, а да од тада па убудуће док та обавеза буде трајала исплаћује тужиоцу сваког месеца ренту у вредности од 358.358 бодова изражену у динарима. После доношења поменуте пресуде је дошло до повећања вредности бода, а тужена тужиоцу није ускладила висину ренте са растом бода. На основу налаза и мишљења вештака економско финансијске струке је утврђена висина изгубљене зараде по том основу у укупном износу од 584.366,32 динара при чему је судски вештак приказао појединачне месечне износе, а уједно је навео да је основ за будућу ренту висина изгубљене зараде за последњи месец у налазу – август 2015. године и да она износи 10.695,47 динара.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је на основу члана 196. Закона о облигационим односима оценио да су се стекли услови за измену одлуке о висини ренте, да је основан тужбени захтев за исплату разлике између исплаћене и припадајуће ренте, као и за измену висине месечне ренте.

Супротно, другостепени суд је оценио да нису испуњени услови из члана 195. став 2. и 196. Закона о облигационим односима зато што се промена вредности бода не може сматрати измењеном околношћу у односу на околности које је суд имао у виду приликом доношења раније одлуке. Навео је да тужилац своје право може да оствари у извршном поступку подношењем предлога за принудно извршење на основу извршне исправе ради исплате разлике између месечних износа ренте у висини досуђеној

цитираном пресудом Другог општинског суда у Београду и износа који му је тужена на основу те пресуде исплаћивала, вршећи обрачун вредности бода.

Врховни касациони суд је ценио да се основано ревизијом тужиоца указује да другостепени суд није правилно применио материјално право. Наиме, тужбени захтев тужиоца се односи за накнаду штете у виду изгубљене зараде због неспособности за рад (члан 195. став 2. Закона о облигационим односима) за период од јануара 2009. године па до августа 2015. године и захтев за измену ренте почев од 01.10.2015. године па убудуће (члан 188. став 1. и 2, 195. и 196. Закона о облигационим односима). На основу налаза и мишљења судског вештака економско-финансијске струке је утврђена висина изгубљене зараде по основу накнаде штете у наведеном периоду у укупном износу од 584.386,32 динара (приказана у појединачним месечним износима за тражени период) јер је вештак утврдио да тужена није правилно обрачунавала вредност бода. Наиме, месечна рента је одређена у бодовима и то од 358.358 изражено у динарима према пресуди Другог општинског суда у Београду број П 5527/02 од 22.09.2005. године. Чињеница што је после доношења те одлуке повећана вредност бода, а да тужена тужиоцу није ускладила висину ренте са том повећаном вредношћу бода стварају основ за овакав тужбу јер тужилац трпи штету због тога у утврђеном износу од 584.386,32 динара. Погрешно другостепени суд налази да је тужилац требао да покрене предлог за извршење и да тражи принудну наплату динарске противвредности досуђеног броја бодова на име ренте, јер се основано у ревизији указује да би то значило да се економско финансијско вештачење обави у извршном поступку и да се тамо утврђују спорне чињенице, а што није било предвиђено Законом о извршењу и обезбеђењу („Службени гласник РС“ број 31/2011, 99/2011), који је био на снази у време подношења ове тужбе. Чланом 30. став 4. овог закона је прописано да вештачење у поступку извршења није дозвољено. Што се тиче тужбеног захтева за исплату ренте почев од 01.10.2015. године па убудуће док за то постоје законски услови у износу од 10.695,47 динара месечно, погрешан је став другостепеног суда да тужилац нема право на измену досуђене ренте у бодовима, (као што је то у претходној пресуди установљено) у новчани износ. Досудом новчаног износа ренте ће се избећи евентуалне неправилности приликом обрачуна вредности бода у поступку исплате месечне ренте као што је било у периоду који је предмет овог спора и што је и узроковало подношење тужбе у овој парници. Како је вештачењем утврђено колико је износила разлика (између инвалидске пензије коју је тужилац примао и износа који је требао да прими) у последњем месецу вештачења то је правилно усвојен тужбени захтев од стране првостепеног суда за исплату месечне ренте у новчаном износу.

Из наведених разлога је ревизија тужиоца оцењена као основана, па је одлучено као у изреци на основу члана 416. став 2. Закона о парничном поступку.

Како је Врховни касациони суд преиначио нижестепене пресуде, то је на основу члана 165. став 2., 153. став 1, 154, и 163. став 2. ЗПП одлучио о свим трошковима поступка па је обавезао туженог да тужиоцу надокнади трошкове у укупном износу од 512.320,00 динара у року од 15 дана. Трошкови поступка се односе на састав тужбе у износу од 6.000,00 динара, за састав једног поднеска износ од 6.000,00 динара приступ на 8 одржаних рочишта по 7.500,00 динара (60.000,00 динара), приступ на четири рочишта која нису одржана по 4.500,00 динара (18.000,00 динара) за трошкове вештачења 25.000,00 динара и за састав ревизије 12.000,00 динара, на основу Тарифног

броја 13, 15 и 16. Тарифе о наградама и накнадама за рад адвоката („Службени гласник РС“, те таксу на тужбу 12.480,00 динара, на првостепену пресуду 35.140,00 динара, такса на ревизију 70.280,00 динара и на ревизијску пресуду 105.420,00 динара према Тарифном броју 1. тачка 1. и 5., Тарифном броју 2. тачка 1. и 11. Таксене тарифе Закона о судским таксама („Службени гласник РС“, бр. 28/94 ... 106/15). На досуђене трошкове тужиоцу припада законска камата од извршности пресуде до исплате.

**Председник већа - судија
Звездана Лутовац,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић